

CENTRALNI REGISTAR
HARTIJA OD VRIJEDNOSTI AD
Banja Luka

Godišnji izvještaj 2012

Sadržaj

<i>Uvodna riječ</i>	3	Dostavljanje izvještaja za investicione fondove.....	22
Upravni odbor Centralnog registra.....	4	Poslovi depozitara Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske.....	23
Nadzorni odbor Centralnog registra.....	4	Poslovi depozitara Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske.....	24
Vlasnička struktura	5		
<i>Rezime izvršenih poslova u periodu I-XII 2012. godine</i>	6	<i>Preuzimanje akcionarskih društava</i>	25
<i>Djelokrug pravnih poslova</i>	8	<i>Informacione tehnologije</i>	27
Poslovi vođenja registra i upisa u sistem Centralnog registra	8	Računarska oprema	27
Obrada zahtjeva i naloga.....	9	Mrežna infrastruktura	27
Registracija hartija od vrijednosti.....	9	Licence.....	27
Prenos hartija od vrijednosti van berze.....	11	Izrada novih softvera	28
Izdavanje javnih isprava	12	Aktivnosti na modernizaciji i unapređenju postojećih softvera.....	28
Upis prava trećih lica i upis ograničenja prava raspolaganja i prava iz hartija od vrijednosti.....	12	Rezervna lokacija	28
Računi vlasnika	13		
Normativna djelatnost Centralnog registra	13	<i>Objavljivanje i dostavljanje podataka i izvještaja Centralnog registra</i>	29
Razvoj tržišta i unapređenje usluga.....	13	Dostavljanje podataka KHOV Republike Srpske, KHOV Brčko Distrikt i Portalu tržišta kapitala Republike Srpske	29
<i>Obračun, poravnanje i prenos hartija od vrijednosti</i>	14	Objavljivanje podataka i izvještaja na web stranici Centralnog registra	29
Ukupan promet.....	14	Usluga “Moj portfelj”	30
Redovna trgovina.....	15	Mjesečni izvještaji o stanju na računu	30
Tržište kratkoročnih hartija od vrijednosti Republike Srpske.....	17		
Blok poslovi	17	<i>Godišnji izvještaj za 2012. godinu</i>	31
Aukcija za paket akcija – prodaja državnog kapitala i kapitala pridruženih akcionara na berzi.....	17	Bilans uspjeha od 01.01.-31.12.2012. godine.....	31
Garantni fond	17	Bilans stanja na dan 31.12.2012. godine	31
Učešće članova u prometu.....	18	Izvještaj nezavisnog revizora.....	32
<i>Obračun glavnice i kamate za dužničke hartije od vrijednosti</i>	19	<i>Članovi Centralnog registra</i>	33
<i>Depozitarni poslovi</i>	21	<i>Rukovodstvo Centralnog registra</i>	34
Poslovi depozitara investicionih fondova.....	21		

Uvodna riječ

Prethodna godina je pokazala da se nastavio negativan uticaj ekonomske krize na poslovanje privrednih subjekata i cjelokupno tržište kapitala. Velika tržišta obilježili su trendovi nestabilnosti, smjenjivali su se ciklusi rasta akcija i pada s rekordnih nivoa, a jedno od osnovnih pitanja među ulagačima bilo je da li je to početak preokreta na tržištu!? Ovi trendovi doveli su do korekcije cijena akcija, a samim tim i osjećaja nesigurnosti među ulagačima što se svakako odrazilo na obim ulaganja na malim tržištima kakvo je naše.

Iako jedan dio emitenata ima stabilne prihode i vrši raspodjelu dividende, interes investitora za ulaganje u akcije nastavlja negativan trend, te je u 2012. godini saldirani promet akcijama manji za 37% u odnosu na prethodnu godinu. Sa druge strane, interes investitora za obveznice nastavlja pozitivan trend iz prethodnog perioda, te je saldirani promet veći za 59% u odnosu na 2011. godinu.

Zbog ovakvih kretanja je, po prvi put, saldirani promet obveznicama bio veći od prometa akcijama.

Dok je u 2011. godini značajan događaj bio prva emisija trezorskih zapisa Republike Srpske, 2012. godinu je obilježilo prvo saldiranje transakcije sa trezorskim zapisima iz sekundarnog prometa.

U 2012. godini na tržištu kapitala Republike Srpske postojala je tendencija da sve veći broj akcionarskih društava mijenja oblik organizovanja prelazeći u d.o.o, a samim tim se briše iz Centralnog registra. Tokom prethodne godine registrovano je 15 novih, dok je izvršeno brisanje čak 46 emitenata.

U aprilu prethodne godine zaključen je novi ugovor o obavljanju poslova depozitara za Penzijski rezervni fond Republike Srpske na period od tri godine, a Centralni registar je obavljao poslove depozitara i za 11 investicionih fondova.

Uvažavajući tešku ekonomsku situaciju, kako na globalnom, tako i na lokalnom nivou, Centralni registar intenzivno provodi mjere štednje, uz planiranje aktivnosti koje će dovesti do unapređenja cjelokupnog poslovanja. Te aktivnosti se prvenstveno

Jasminka Đukić,
direktorica

odnose na uvođenje novih usluga i proizvoda, kako bi izašli u susret zahtjevima naših korisnika. S obzirom da je naše tržište još uvijek u razvoju, u narednom periodu planiramo još intenzivnije raditi na iznalaženju načina i stvaranju povoljnog okruženja za njegov što brži razvoj, imajući u vidu sve međunarodne standarde, preporuke i direktive.

Podvlačeći crtu na kraju 2012. godine, možemo reći da je Centralni registar uspio, da iz prilika koje nudi tržište, iskoristi maksimum i svojim članovima i klijentima pruži potpunu uslugu. Uz obećanje da ćemo i dalje voditi računa o potrebama klijenata, o neophodnosti daljeg razvijanja tržišta i saradnje sa ostalim učesnicima, i u narednim godinama ostajemo aktivan učesnik na tržištu kapitala.

Jasminka Đukić
Direktorica,
Centralni registar hartija od
vrijednosti a.d. Banja Luka

Upravni odbor Centralnog registra

Predsjednik
Dejan Guzijan
dipl. pravnik

Zamjenik predsjednika
Dragan Džinić
dipl. pravnik

Član
Božidar Plavljanin
dipl. ekonomista

Član
Bratoljub Radulović
dipl. ekonomista

Član
Saša Tanasić
dipl. ekonomista

Nadzorni odbor Centralnog registra

Predsjednik
Jovo Radukić
dipl. ekonomista

Zamjenik predsjednika
Nebojša Vuković
dipl. ekonomista

Član
Boris Kačavenda
dipl. ekonomista

U toku 2012. godine istekao je petogodišnji mandat prethodnom sazivu Upravnog i Nadzornog odbora i izabran je novi saziv.

Prethodni saziv Upravnog odbora činili su:

Prof. dr Nikola Mojović – predsjednik,

Milka Lukić – zamjenica predsjednika,

Božidar Plavljanin – član,

Zoran Bera – član,

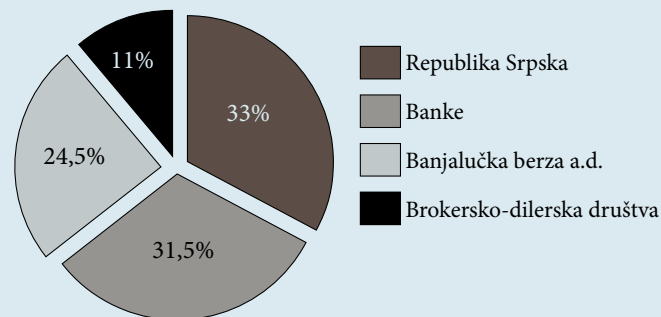
Dragan Džinić – član.

Prethodni saziv Nadzornog odbora činili su:

Božana Šljivar – zamjenica predsjednika,

Jovo Radukić – član.

Vlasnička struktura

Grafikon 1. Vlasnička struktura Centralnog registra na dan 31.12.2012. godine

Rezime izvršenih poslova u periodu I-XII 2012. godine

- Registrovano je 15 novih emitenata u bazi podataka Centralnog registra;
- Upisane su 52 nove emisije hartija od vrijednosti;
- Upisano je gotovo 6.000 novih vlasnika;
- Izvršeno je gotovo 6.200 prenosa van berze;
- Izdano više od 1.100 izvještaja iz knjige akcionara;
- Izvršeno je brisanje 46 emitenata;
- Provedeno je 11 postupaka prinudne prodaje založenih hartija;
- Izvršeni su prvi prenosi akcija manjinskih akcionara na kontrolnog akcionara;
- Usvojene su izmjene Pravilnika o registraciji i prenosu hartija od vrijednosti;
- Usvojen je novi Pravilnik o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti;
- U redovnom prometu saldirano je 15.197 transakcija akcijama ukupne vrijednosti 44,68 miliona KM i 11.600 transakcija obveznicama u vrijednosti 48,45 miliona KM;
- Saldirana je prva transakcija trezorskim zapisima;
- Vrijednost saldiranih transakcija trezorskim zapisima iznosila je 17,32 miliona KM;
- Saldirano je 7 blok transakcija ukupne vrijednosti 5,70 miliona KM;
- Vrijednost saldiranih paketa akcija državnog kapitala i kapitala pridruženih akcionara, koji su prodati metodom aukcije na berzi, iznosila je 816 hiljada KM;
- Potpisana su tri ugovora o obavljanju poslova obračuna glavnice i/ili kamate za isplatu po dospjelim kuponima i to sa opštinama: Zvornik, Petrovo i Šipovo;
- Izvršeno je 89 obračuna glavnice i kamate za dužničke hartije od vrijednosti, čija je ukupna vrijednost iznosila 166,35 miliona KM;
- Završeno je 39 postupaka preuzimanja akcionarskih društava ukupne vrijednosti deponovanih akcija preko 7,77 miliona KM;
- U 22 postupka preuzimanja akcionarskih društava iskorišteno je pravo na prinudnu prodaju akcija ukupne vrijednosti 1,72 miliona KM. Predmet prinudne prodaje bile su akcije 3.317 akcionara;
- Izvršena je isplata za 986 akcionara čije su akcije bile predmet prinudne prodaje u prethodnom periodu u ukupnom iznosu 937 hiljada KM;
- Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti produžena je dozvola za obavljanje poslova depozitara investicionih fondova i ista važi do 04.05.2015. godine;
- Poslovi depozitara obavljani su za 11 investicionih fondova;
- U aprilu 2012. godine zaključen je novi ugovor o obavljanju poslova depozitara za Penzijski rezervni fond Republike Srpske na period od tri godine;
- Utvrđivanje neto vrijednosti imovine i izrada mjesečnih izvještaja obavljani su za Akcijski fond Republike Srpske i Fond za restituciju Republike Srpske;
- Nabavljena je nova računarska oprema i izvršena zamjena amortizovane opreme;
- Poboľšane su usluge pristupa internetu;
- Izvršena je nabavka novih licenci zbog proširenja obima poslovanja;

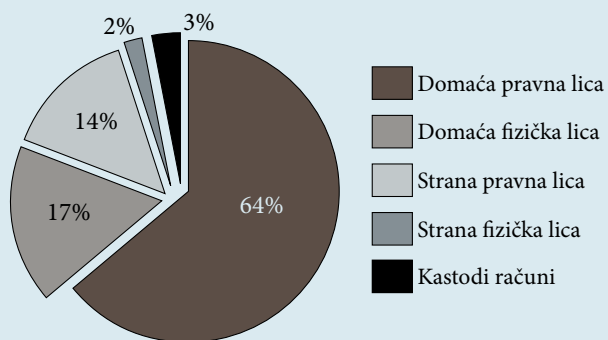
- Izrađen je softver za kancelarijsko poslovanje / elektronski protokol;
- Izvršene su dorade aplikacije za obračun glavnice i kamate, izvještaja za kratkoročne hartije od vrijednosti te prilagođavanja aplikacije izmjenama Pravilnika o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti;
- Izvršena modifikacija i prilagođavanje aplikacije za obračun za ZIF-ove i aplikacije za obračun za ostale fondove;
- Prilagođeni izvještaji koji se zasnivaju na knjizi akcionara prema novom Pravilniku o registraciji i prenosu hartija od vrijednosti;
- Kontinuirano se provodila optimizacija internih programskih aplikacija;
- Svakodnevno se održavala i ažurirala internet stranica Centralnog registra;
- Obavljeno je stručno usavršavanje kadra;
- Usvojene su izmjene i dopune Statuta Centralnog registra;
- Konstituisan je novi saziv Upravnog i Nadzornog odbora Centralnog registra;
- Centralni registar je aktivno učestvovao na domaćim stručnim skupovima i radnim grupama;
- Aktivno učešće na međunarodnim stručnim konferencijama i skupovima ECSDA;
- Ažurirani su i dostavljani traženi upitnici i potrebne statistike Asocijaciji globalnih kastodijana u okviru Projekta prikupljanja podataka (AGC DIGP);
- Međunarodna agencija za procjenu rizika registara hartija od vrijednosti “Thomas Murray” je dodijelila Centralnom registru ocjenu za procjenu rizika: BBB (prihvatljiv rizik). Ocjena za procjenu rizika u prethodnoj godini takođe je bila: BBB.

Djelokrug pravnih poslova

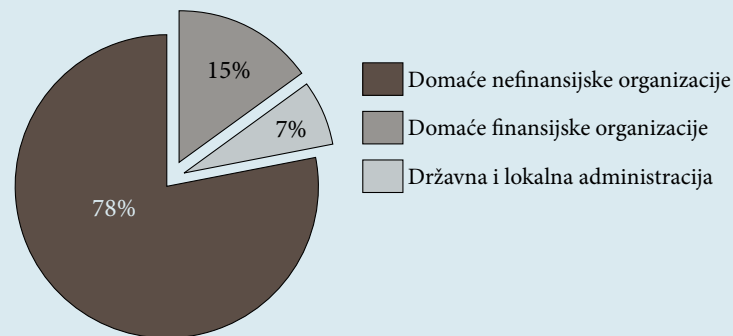
Poslovi vođenja registra i upisa u sistem Centralnog registra

U Centralnom registru na dan 31.12.2012. godine registrovane su hartije čija je ukupna nominalna vrijednost 14.948.855.783 KM. Hartije se nalaze na 1.247.895 vlasničkih računa.

Struktura registrovanih hartija data je u sljedećim grafikonima:

Grafikon 2. Registrovane hartije na dan 31.12.2012. godine prema kategoriji vlasnika

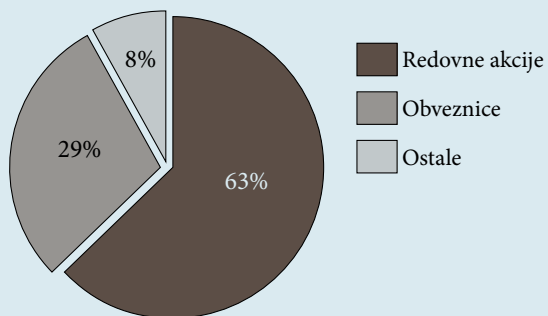
Grafikon 3. Registrovane hartije na dan 31.12.2012. godine prema kategoriji emitentata

Obrada zahtjeva i naloga

Upisu u sistem Centralnog registra prethodi pravna obrada primljenih naloga i zahtjeva. Centralni registar u postupku pravne obrade zahtjeva primjenjuje Zakon o opštem upravnom postupku, a dokumentacija na osnovu koje se vrše upisi čuva se u skladu s propisima o tržištu kapitala i arhivskoj djelatnosti.

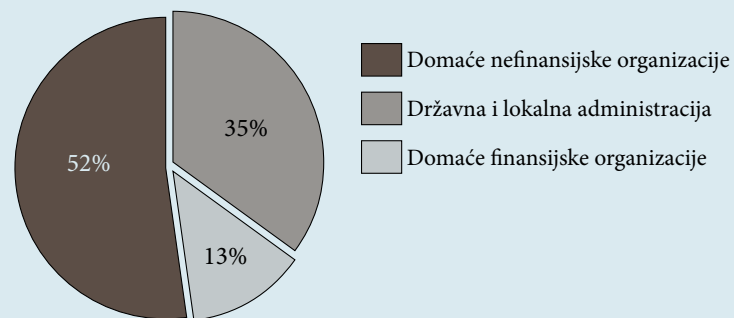
Registracija hartija od vrijednosti

U 2012. godini ukupno je registrovano hartija od vrijednosti iz 52 emisije, od čega su 33 bile emisije redovnih akcija, četiri emisije trezorskih zapisa, a 15 emisija obveznica.

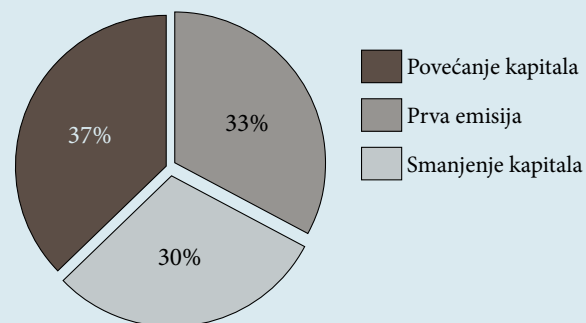
Grafikon 4. Emisije po vrsti hartija od vrijednosti

Vrsta emitovanih hartija od vrijednosti reflektuje se i na strukturu emitenata, pa su tako u 2012. godini Republika Srpska, Brčko Distrikt i lokalne zajednice imali 18 emisija, finansijske organizacije sedam emisija, a privredna društva 27 emisija.

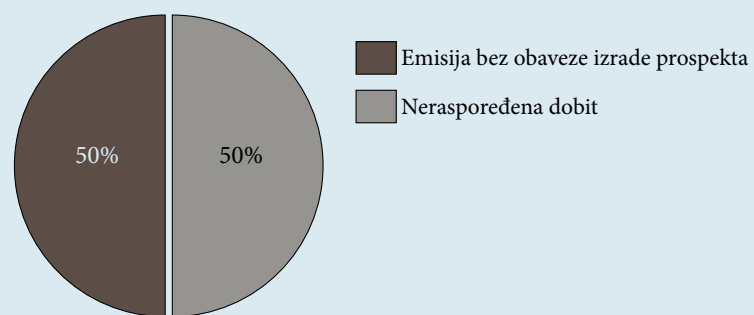
Grafikon 5. Emisije po vrsti emitenata

U akcionarskim društvima izvršene su 33 promjene na kapitalu, a učešće prvih emisija, povećanja i smanjenja kapitala je gotovo jednako.

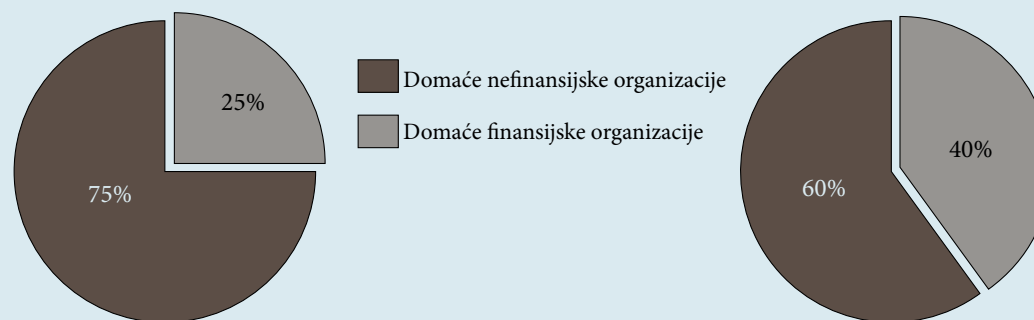
Grafikon 6. Emisije akcija po vrsti promjene na kapitalu

Prema važećim propisima, povećanje kapitala može biti novim ulozima (putem emisije bez obaveze izrade prospekta ili javne ponude akcija), uslovnim povećanjem ili iz sredstava akcionarskog društva (iz neraspoređene dobiti). U 2012. godini emisije povećanja kapitala rađene su novim ulozima bez obaveze izrade prospekta i iz neraspoređene dobiti, u podjednakom broju.

Grafikon 7. Emisije po načinu povećanja kapitala

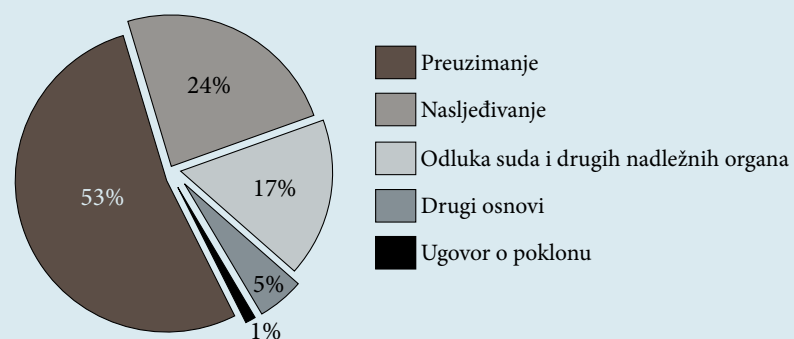
Struktura emitenata koji su u protekloj godini imali povećanje ili smanjenje kapitala data je u naredna dva grafikona.

Grafikon 8. Povećanje / smanjenje kapitala po vrsti emitenata

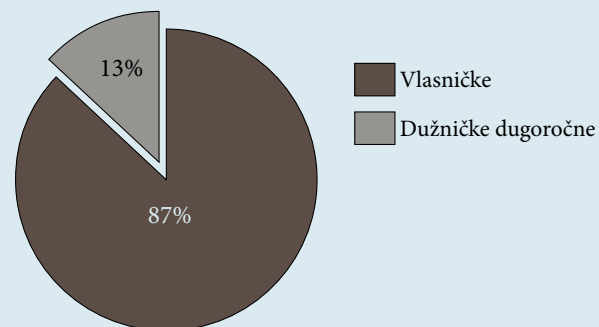
Prenos hartija od vrijednosti van berze

U 2012. godini nastavljen je trend izmirenja poreskih obaveza obveznicama. Evidentan je i veliki broj prenosa hartija od vrijednosti po osnovu prinudne prodaje u postupku preuzimanja, pa je u 2012. izvršeno 3.317 takvih prenosa. U toku 2012. godine provedena su preuzimanja 41 privrednog društva.

Grafikon 9. Prenos hartija od vrijednosti van berze po pravnom osnovu

S obzirom na to da je preuzimanje akcionarskih društava preovlađujući pravni osnov za prenos hartija od vrijednosti van berze, tako je i prenos akcija dominantan u odnosu na prenos dužničkih hartija od vrijednosti.

Grafikon 10. Prenos hartija od vrijednosti van berze po vrsti hartije

Izdavanje javnih isprava

Isprave koje izdaje Centralni registar ovlaštenim licima imaju veliki značaj u pravnom prometu, s obzirom na to da nose podatke iz jedinstvene baze podataka o hartijama od vrijednosti svih emitenata i njihovim vlasnicima, a imaju snagu javne isprave. Isprave koje izdaje Centralni registar sadrže punu informaciju o trenutnoj imovini, kao i istorijsku informaciju o svim aspektima sticanja i raspolaganja imovinom.

Izdavanje javnih isprava	Pozitivno riješeni
Izdavanje potvrda o stanju na računu	2.583
Izdavanje knjige i liste akcionara	1.137
Izdavanje izvoda o stanju na računu	≈ 12 dnevno

Tabela 1.

Upis prava trećih lica i upis ograničenja prava raspolaganja i prava iz hartija od vrijednosti

Uloga Centralnog registra u obezbjeđenju potraživanja povjerilaca iz ugovora u privredi, po osnovu akta suda ili drugog nadležnog organa i zakonskog založnog prava, je kontinuirano značajna. Upis založnog prava na hartijama od vrijednosti, kao i postupak namirenja

založnog povjerioca prodajom založenih hartija od vrijednosti propisan je Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti i Zakonom o izvršnom postupku. Prinudna naplata u javno-pravnim i privatno-pravnim odnosima vrši se putem Centralnog registra. Upis i brisanje zabrane raspolaganja ili ograničenja ostvarivanja određenog prava iz hartija od vrijednosti u sistemu Centralnog registra vrši se po osnovu akta suda ili drugog nadležnog organa.

Prava trećih i ograničenje prava	Pozitivno riješeni
Upis založnih prava	79
Upis promjene kod založnog prava	37
Brisanje založnih prava	99
Prinudna prodaja založenih hartija od strane Centralnog registra	11
Upis zabrane raspolaganja	194
Brisanje zabrane raspolaganja	145

Tabela 2.

Računi vlasnika

Prava i obaveze iz hartija od vrijednosti stižu se upisom u Centralni registar. Na činjenici da se u Centralnom registru vodi jedinstvena evidencija o hartijama od vrijednosti, vlasnicima hartija od vrijednosti, pravima iz hartija od vrijednosti i pravima trećih lica na hartijama od vrijednosti, te da Centralni registar ima javna ovlaštenja, zasniva se efikasnost i pravna sigurnost u više aspekata javnog i privatnog života. U Centralnom registru u toku 2012. godine otvoreno je 5.988 novih računa vlasnika.

Normativna djelatnost Centralnog registra

Kao najznačajnije aktivnosti u okviru ove grupe poslova u toku 2012. godine izdvajaju se izmjene Pravilnika o registraciji i prenosu hartija od vrijednosti i novi Pravilnik o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti, kojima su ti akti usklađeni sa izmjenama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti i Zakona o privrednim društvima. Izmjene Uputstva o kastodi poslovima su izrađene u nacrtu, a stupanjem na snagu Pravilnika o obračunu, poravnanju i prenosu stvorili su se uslovi za usvajanje. U toku prethodne godine izrađene su

i izmjene Procedura o preuzimanju akcionarskih društava i Uputstva za označavanje hartija od vrijednosti.

Normativna djelatnost Centralnog registra pretpostavlja i praćenje propisa, davanje prijedloga za izmjene propisa, učestvovanje u formalnim radnim grupama i na konsultativnim sastancima sa institucijama. Tako se, u skladu s najavama, odvijao rad sa Ministarstvom za prostorno uređenje, ekologiju i građevinarstvo na Uredbi o postupku javne prodaje poslovnih zgrada, prostorija i garaža. Centralni registar učestvovao je u radnoj grupi za izmjene Zakona o investicionim fondovima, a s tim u vezi izvršena je analiza aspekata registracije udjela otvorenih investicionih fondova u Centralnom registru. U vezi s praktičnom primjenom Zakona o oduzimanju imovine stečene izvršenjem krivičnog djela održan je sastanak s predstavnicima Agencije za upravljanje oduzetom imovinom.

Razvoj tržišta i unapređenje usluga

Unapređenje rada i djelatnosti čine značajan dio pravne funkcije Centralnog registra. Poslovi iz oblasti razvoja tržišta i unapređenja usluga obuhvataju praćenje međunarodnih standarda, uspostavljanje i unapređenje odnosa s relevantnim međunarodnim subjektima tržišta kapitala,

praćenje razvoja tržišta i usluga na međunarodnom nivou, učestvovanje u projektima, usklađivanje zakonskih zahtjeva i zahtjeva razvoja usluga sa načinom unosa podataka u sistem i načinom izvještavanja iz baze podataka.

Kao i svake godine, i u 2012. radilo se na unapređenju položaja Centralnog registra na međunarodnom planu. S tim u vezi ažurirani su upitnici i statistike za Evropsku asocijaciju centralnih registara (ECSDA) i Asocijaciju globalnih kastodijana (AGC), a održan je i Due Diligence sa globalnom kastodi bankom State Street Bank and Trust. Izvještaj za rejting agenciju Thomas Murray ove godine je prvi put uključio novi rizik koji se odnosi na bezbjednosti imovine klijenata – Asset Safety Risk, i podatke o korporativnom upravljanju.

U toku 2012. godine radilo se i na automatizaciji i stvaranju uslova za efikasniji odgovor na potrebe korisnika, pa je u produkciju puštena aplikacija za dostavljanje izvještaja za emitenta, izrađena je aplikacija za izvještaj o založnim pravima i aplikacija za praćenje dospijeca dužničkih hartija od vrijednosti, a u okviru kontinuiranog održavanja kvalitete podataka u sistemu Centralnog registra urađena je analiza upisa bankovnih računa na račune hartija od vrijednosti.

Obračun, poravnanje i prenos hartija od vrijednosti

Upravni odbor Centralnog registra je, u skladu sa planom za 2012. godinu, u decembru, usvojio novi Pravilnik o obračunu, poravnanju i prenosu hartija od vrijednosti. Razlozi za predlaganje novog Pravilnika su implementacija odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti kojim su stvoreni uslovi za uvođenje računa za prinudnu kupovinu i prodaju hartija od vrijednosti i omogućeno je da u vanrednim situacijama saldiranje transakcija može da traje duže od tri radna dana. Novim Pravilnikom su produženi rokovi u kojima članovi mogu izvršiti raspoređivanje transakcija i pozajmljivanje hartija od vrijednosti. Pored naprijed navedenog, članovima je omogućeno korišćenje zajedničkog kastodi računa kao i uplata u garantni fond iznad obračunate dodatne uplate u cilju smanjenja obaveze plaćanja likvidne rezerve.

Ukupan promet

Vrijednost ukupno saldiranog prometa u 2012. godini iznosila je 116,9 miliona KM.

Od ukupno saldiranog prometa:

- 93.131.296,86 KM, odnosno 79,63% čini redovna trgovina,
- 17.315.384,00 KM ili 14,80% predstavlja promet ostvaren na tržištu kratkoročnih hartija od vrijednosti Republike Srpske (promet trezorskim zapisima),
- 5.695.269,86 KM ili 4,87% predstavlja promet ostvaren u blok poslovima,
- 816.401,86 KM, odnosno 0,70% čini prodaja

državnog kapitala i kapitala pridruženih akcionara metodom aukcije za paket akcija.

Tabela 3. daje pregled pokazatelja ukupno saldiranog prometa u 2011. i 2012. godini.

Vrijednost saldiranog prometa u 2012. godini je za 22% manja od vrijednosti saldiranog prometa u prethodnoj godini. Do toga je došlo zbog smanjenja vrijednosti saldiranog:

- redovnog prometa za 8% i
- blok prometa za 88%.

Nasuprot smanjenju ukupnog prometa, broj saldiranih transakcija bilježi rast od 5% u odnosu

Saldirani promet	2012.	2011.	Indeks
Broj transakcija	26.812	25.510	105
Vrijednost saldiranog prometa	116.958.352,58	149.010.028,20	78

Tabela 3. Saldirani promet u 2011. i 2012. godini

na prethodnu godinu. Sve zaključene transakcije su uspješno saldirane.

U nastavku izvještaja prikazana je detaljna analiza saldiranog prometa po vrstama i to za:

- redovnu trgovinu,
- promet ostvaren na tržištu kratkoročnih hartija od vrijednosti Republike Srpske,
- blok poslove i
- prodaju državnog kapitala i kapitala pridruženih akcionara metodom aukcije za paket akcija.

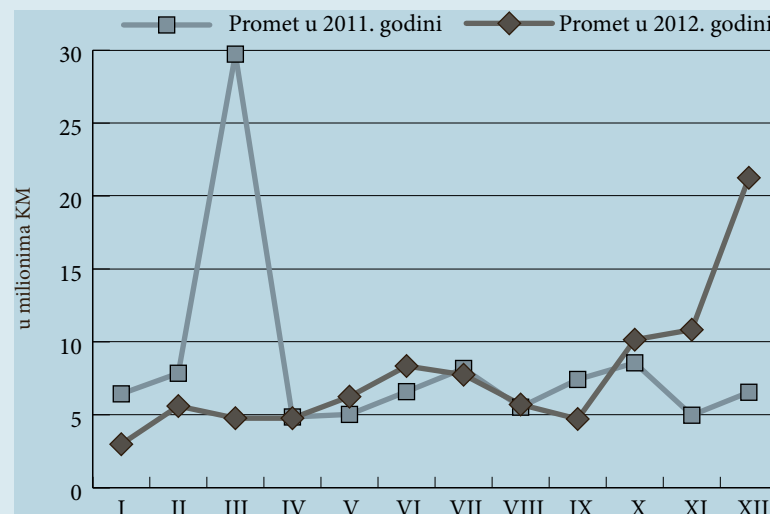
Redovna trgovina

Vrijednost saldiranog redovnog prometa u prvom polugodištu 2012. godine iznosila je 32,7 miliona KM, a u drugom polugodištu 60,4 miliona KM što predstavlja povećanje od 85%. U odnosu na 2011. godinu, možemo primijetiti da je došlo do smanjenja vrijednosti saldiranog redovnog prometa za 8% dok je broj saldiranih transakcija povećan za 5%. Dnevno je, u prosjeku, saldirano 108 transakcija prosječne vrijednosti oko 375 hiljada KM.

Sljedeća tabela i grafikon ilustruju kretanje koje je bilo prisutno na tržištu kapitala kada je u pitanju redovna trgovina u 2011. i 2012. godini.

Redovna trgovina	2012.	2011.	Indeks
Broj saldiranih transakcija	26.797	25.483	105
Prosječan broj dnevno saldiranih transakcija	108	102	106
Vrijednost saldiranog redovnog prometa	93.131.296,86	101.713.611,32	92
Prosječna dnevna vrijednost saldiranog redovnog prometa	375.529,42	408.488,40	92

Tabela 4. Saldirani promet redovne trgovine u 2011. i 2012. godini

Grafikon 11. Vrijednost saldiranog redovnog prometa po mjesecima u 2011. i 2012. godini

Sa grafikona 11. vidimo da je saldirani promet redovne trgovine u prva tri mjeseca 2012. godine, a koji je iznosio 13,4 miliona KM, znatno manji nego u istom periodu prethodne godine kada je iznosio 44 miliona KM.

Od septembra do kraja 2012. godine, redovni promet bilježi stalni porast. Naročito se ističe u decembru kada je značajno povećan u odnosu na prethodne mjesece i iznosio je 21,3 miliona KM.

U tabeli 5. data je analiza saldiranog redovnog prometa po vrstama hartija od vrijednosti.

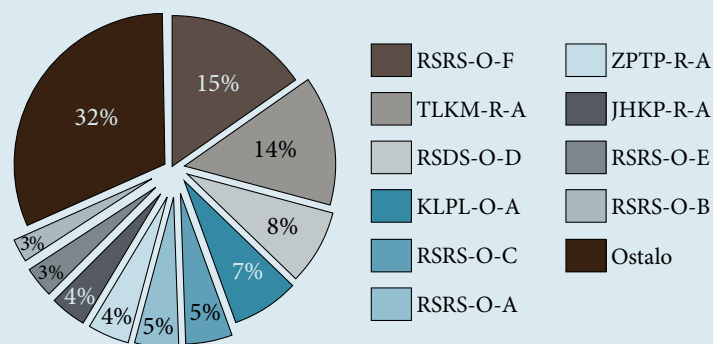
Vrsta hov	Vrijednost saldiranog prometa	% od vrijednosti saldiranog redovnog prometa	Indeks (2012 / 2011)	Broj saldiranih hov	% od ukupnog broja saldiranih hov	Indeks (2012 / 2011)	Broj saldiranih transakcija	% od ukupnog broja saldiranih transakcija	Indeks (2012 / 2011)
Akcija	44.679.663,10	48%	63	188.256.310	70%	83	15.197	57%	95
Obveznica	48.451.633,76	52%	159	81.860.972	30%	118	11.600	43%	123
UKUPNO	93.131.296,86	100%	92	270.117.282	100%	91	26.797	100%	105

Tabela 5. Analiza saldiranog redovnog prometa po vrstama hartija od vrijednosti

Promet obveznicama je u 2012. godini, po prvi put, veći od prometa akcijama. Saldirani redovni promet obveznicama predstavlja 52% ukupnog saldiranog redovnog prometa, dok se ostalih 48% odnosi na akcije. U odnosu na 2011. godinu vrijednost prometa obveznicama je povećana za 59%, dok je vrijednost prometa akcijama smanjena za 37%.

Saldirani promet akcijama ZIF-ova iznosio je 12,7 miliona KM, odnosno 13,68% saldiranog redovnog prometa. U odnosu na 2011. godinu, vrijednost saldiranog prometa akcijama ZIF-ova veća je za 12%.

Da je interes investitora za obveznicama porastao vidi se iz grafikona 12. na kojem su prikazane hartije od vrijednosti sa najvećim učešćem u saldiranom redovnom prometu.

Grafikon 12. Hartije od vrijednosti sa najvećim učešćem u saldiranom redovnom prometu u 2012.g.

Tržište kratkoročnih hartija od vrijednosti Republike Srpske

Republika Srpska je emitovala prvi trezorski zapis u maju 2011. godine. Prva transakcija sa trezorskim zapisima zaključena je i saldirana u avgustu 2012. godine. Za trezorske zapise je karakteristično da se saldiranje vrši na dan zaključenja transakcije (T+0).

U 2012. godini saldirano je šest transakcija sa trezorskim zapisima ukupne vrijednosti 17,3 miliona KM. Promet trezorskim zapisima učestvuje sa 14,8% u vrijednosti ukupno saldiranog prometa u 2012. godini.

Blok poslovi

Saldirani blok promet u 2012. godini je iznosio 5,7 miliona KM što je za 88% manje nego u 2011. godini. Osim prometa, smanjen je i broj saldiranih transakcija za 73%. Svi blok poslovi su saldirani u prvom polugodištu 2012. godine.

Aukcija za paket akcija – prodaja državnog kapitala i kapitala pridruženih akcionara na berzi

U 2012. godini uspješno je izvršena prodaja i saldiranje za dva paketa akcija i to preduzeća “Fabrika vijaka” AD Mrkonjić Grad i “Društveni standard Čajavec” AD Banja Luka. Vrijednost saldiranog prometa iznosila je 816,4 hiljade KM, što predstavlja 0,70% vrijednosti ukupno saldiranog prometa u 2012. godini.

Akcije su prodate na zajedničkoj aukciji koja je organizovana za paket akcija preduzeća iz portfelja Akcijskog fonda Republike Srpske i pridruženih akcionara.

Garantni fond

Centralni registar je, prema Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti, dužan da formira garantni fond u cilju obezbjeđenja izvršenja obaveza iz poslova

zaključenih na uređenom tržištu a za koje vrši obračun i poravnanje novčanih obaveza. Garantni fond čine osnovna i dodatna uplata članova sistema obračuna, poravnanja i prenosa hartija od vrijednosti.

Iznos osnovne uplate zavisi od prosječne dnevne vrijednosti neto novčanih dugovanja svih članova Centralnog registra u prethodnom polugodišnjem obračunskom periodu, broja članova i prosječnog koeficijenta rizika. Osnovna uplata u garantni fond je, prema odlukama Upravnog odbora Centralnog registra, u 2012. godini iznosila 10.000,00 KM po članu.

Centralni registar je mjesečno vršio obračune dodatne uplate u garantni fond za svakog člana. Iznos dodatne uplate zavisi od iznosa prosječne vrijednosti neto dugovanja člana, kao i koeficijenta njegovog mjesečnog neto dugovanja.

Garantni fond je u 2012. godini bio najveći u decembru (410 hiljada KM), a najmanji u februaru (203 hiljade KM).

Članovi Centralnog registra su redovno izvršavali svoje obaveze, kako po osnovu uplata u garantni fond, tako i po osnovu neto dugovanja iz poslova zaključenih na uređenom tržištu. Sredstva garantnog fonda nisu korištena u 2012. godini, kao ni u prethodnim godinama.

Blok poslovi	2012.	2011.	Indeks
Broj saldiranih transakcija	7	26	27
Vrijednost saldiranog blok prometa	5.695.269,86	46.455.381,16	12
Prosječna vrijednost saldiranog prometa po blok poslu	813.609,98	1.786.745,43	46

Tabela 6. Blok poslovi

Učešće članova u prometu

Naziv člana	Redovan promet			Blok poslovi			Aukcija za paket akcija – državni kapital i pridruženi akcionari			Tržište kratkoročnih hov RS			UKUPNO		
	Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	% učešća u redovnom prometu	Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	% učešća u blok poslovima	Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	% učešća u aukciji za paket akcija	Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	% učešća u prometu kratkoročnim hov RS	Vrijednost kupovine	Vrijednost prodaje	% učešća u ukupnom prometu
ADVANTIS BROKER	16.520.276,97	8.668.227,09	13,52%	529.900,00	529.900,00	9,30%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	17.050.176,97	9.198.127,09	11,22%
BALKAN INVESTMENT BANK	11.676.728,90	14.887.006,07	14,26%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	11.676.728,90	14.887.006,07	11,36%
BOBAR BANKA	1.935.275,76	7.757.437,30	5,20%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	1.935.275,76	7.757.437,30	4,14%
EUROBROKER	2.629.394,69	12.983.440,03	8,38%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	2.629.394,69	12.983.440,03	6,67%
FIMA INTERNATIONAL	6.013.380,16	4.078.502,33	5,42%	0,00	0,00	0,00%	0,00	569.364,96	34,87%	0,00	0,00	0,00%	6.013.380,16	4.647.867,29	4,56%
HYPO ALPE-ADRIA-BANK	1.400.140,56	6.537.085,61	4,26%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	3.341.976,96	0,00	9,65%	4.742.117,52	6.537.085,61	4,82%
ZEPTER-BROKER	6.655.750,31	5.906.879,36	6,74%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	788.800,00	0,00	2,28%	7.444.550,31	5.906.879,36	5,71%
UNICREDIT BANK	3.261.386,77	1.238.063,23	2,42%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	10.863.340,00	31,37%	3.261.386,77	12.101.403,23	6,57%
MONET BROKER	8.580.392,33	7.014.578,15	8,37%	5.165.369,86	5.165.369,86	90,70%	569.364,96	0,00	34,87%	0,00	0,00	0,00%	14.315.127,15	12.179.948,01	11,33%
NOVA BANKA	6.826.243,66	10.619.485,64	9,37%	0,00	0,00	0,00%	247.036,90	0,00	15,13%	0,00	0,00	0,00%	7.073.280,56	10.619.485,64	7,56%
RAIFFEISEN CAPITAL	3.228.169,58	3.535.952,02	3,63%	0,00	0,00	0,00%	0,00	247.036,90	15,13%	0,00	0,00	0,00%	3.228.169,58	3.782.988,92	3,00%
PAVLOVIĆ INTERNATIONAL BANK	66.207,73	173.954,41	0,13%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	66.207,73	173.954,41	0,10%
UKUPNO BERZANSKI POSREDNICI	68.793.347,42	83.400.611,24	81,71%	5.695.269,86	5.695.269,86	100,00%	816.401,86	816.401,86	100,00%	4.130.776,96	10.863.340,00	43,30%	79.435.796,10	100.775.622,96	77,04%
BALKAN INVESTMENT BANK AD-KASTODI	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
NOVA BANKA AD-KASTODI	2.299.117,83	1.512.979,64	2,05%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	2.299.117,83	1.512.979,64	1,63%
NLB BANKA DD-KASTODI	1.065.627,03	1.811.293,03	1,54%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	1.065.627,03	1.811.293,03	1,23%
RAIFFEISEN BANK DD-KASTODI	12.322.135,41	3.134.437,97	8,30%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	12.322.135,41	3.134.437,97	6,61%
UNICREDIT BANK DD-KASTODI	7.570.433,65	2.425.102,89	5,37%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	7.570.433,65	2.425.102,89	4,27%
INTESA SANPAOLO BANKA BIH DD-KASTODI	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%
HYPO ALPE-ADRIA-BANK DD-KASTODI	1.080.635,52	846.872,09	1,03%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	139.249,04	0,00	0,40%	1.219.884,56	846.872,09	0,88%
UKUPNO KASTODI BANKE	24.337.949,44	9.730.685,62	18,29%	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00%	139.249,04	0,00	0,40%	24.477.198,48	9.730.685,62	14,62%
Direktni učesnici tržišta kratkoročnih hov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.045.358,00	6.452.044,00	56,30%	13.045.358,00	6.452.044,00	8,34%
UKUPNO	93.131.296,86	93.131.296,86	100,00%	5.695.269,86	5.695.269,86	100,00%	816.401,86	816.401,86	100,00%	17.315.384,00	17.315.384,00	100,00%	116.958.352,58	116.958.352,58	100,00%

Tabela 7. Vrijednost saldiranog prometa po članovima u periodu 01.01-31.12.2012. godine

Obračun glavnice i kamate za dužničke hartije od vrijednosti

Za emitente dužničkih hartija od vrijednosti Centralni registar pruža dvije vrste usluga, a to su:

- obračun glavnice i kamate za isplatu vlasnicima dužničkih hartija od vrijednosti,
- vođenje evidencije o izvršenim/neizvršenim isplatama.

Za sve emitovane dužničke hartije od vrijednosti Republike Srpske, Centralni registar pruža uslugu obračuna glavnice i kamate za isplatu vlasnicima dužničkih hartija od vrijednosti i vođenje evidencije o izvršenim/neizvršenim isplatama.

Osim za Republiku Srpsku, obračun glavnice i kamate Centralni registar je vršio i za obveznice emitovane od strane Brčko Distrikta BiH, emitenta MKD "SinergijaPlus" DOO Banja Luka i opština: Laktaši, Šamac, Gradiška, Bijeljina, Istočni Stari Grad, Brod, Kotor Varoš, Lopare, Srbac, Knežev, Zvornik, Petrovo i Šipovo.

Planom za 2012. godinu bilo je predviđeno potpisivanje novih ugovora za obračun glavnice

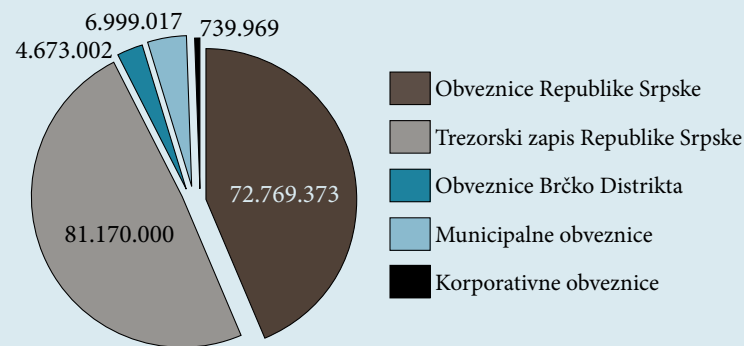
i kamate sa emitentima dužničkih hartija od vrijednosti. U skladu sa planom, potpisani su ugovori sa opštinama Zvornik, Petrovo i Šipovo.

Tokom 2012. godine Centralni registar je izvršio 85 obračuna po dospelju kupona za 51 obveznicu i četiri obračuna po dospelju trezorskih zapisa. Pored toga, za vlasnike šestog kupona obveznice emitenta MKD "SinergijaPlus" DOO Banja Luka, po zahtjevu stečajnog upravnika, izvršen je obračun

prije dospelja kupona, na dan otvaranja stečajnog postupka.

Podaci o izvršenim obračunima glavnice i kamate po dospelju kupona objavljuju se na web stranici Centralnog registra.

Na grafikonu 13. je prikazan pregled dospeljih obaveza po vrstama dužničkih hartija od vrijednosti, za koje Centralni registar vrši obračun.

Grafikon 13. Pregled dospeljih obaveza po vrstama dužničkih hartija od vrijednosti

Što se tiče korporativnih obveznica, Centralni registar je izvršio obračun za MKD "SinergijaPlus" DOO Banja Luka. Ukupne obaveze u 2012. godini za korporativne obveznice, za koje Centralni registar obavlja obračun glavnice i kamate iznosile su oko 740 hiljada KM.

Kada govorimo o municipalnim obveznicama, ukupne obračunate obaveze su iznosile oko 7 miliona KM. Centralni registar je izvršio obračun za 13 opština koje su emitovale 17 obveznica.

U 2012. godini izvršeni su i obračuni dospjelih obaveza za:

- 19 obveznica Brčko Distrikta BiH,
- 14 obveznica emitenta Republika Srpska i
- četiri trezorska zapisa emitenta Republika Srpska.

Za sve dužničke hartije od vrijednosti Republike Srpske, Centralni registar je kontinuirano radio na ustanovljavanju razloga povrata novčanih sredstava i korekciji podataka o vlasnicima kojima isplata

nije izvršena po dospijeću kupona. Za vlasnike za koje su stvoreni uslovi za isplatu, periodično su dostavljani podaci Ministarstvu finansija i bankama radi naknadne isplate.

Na dan 31.12.2012. godine, Centralni registar ima potpisanih 19 ugovora koji obuhvataju obračune za 49 obveznica i tri trezorska zapisa.

Depozitarni poslovi

U Centralnom registru, u skladu sa dozvolom za obavljanje poslova depozitara investicionih fondova, koja je Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti broj 01-UP-051-950/12 od 20.04.2012. godine produžena i važi do 04.05.2015. godine, obavljaju se poslovi depozitara investicionih fondova. Ovi poslovi se u Centralnom registru obavljaju još od 2003.godine i prvih privatizacionih investicionih fondova u Republici Srpskoj, a u toku 2012. godine Centralni registar je obavljao poslove depozitara za devet zatvorenih investicionih fondova (ZIF-ova) i dva otvorena investiciona fonda (OIF-a).

Na osnovu ugovora zaključenih sa društvima za upravljanje, Centralni registar je u 2012. godini obavljao i poslove utvrđivanja neto vrijednosti imovine investicionih fondova (IF-ova), i to za ukupno devet IF-ova: sedam ZIF-ova i dva OIF-a, za koje su ovi poslovi preneseni na Centralni registar uz saglasnost Komisije za hartije od vrijednosti.

Utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog

fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske i izrada mjesečnih izvještaja za ove fondove obavljani su i u prethodnoj godini.

U aprilu 2012. godine zaključen je novi ugovor o obavljanju poslova depozitara za Penzijski rezervni fond Republike Srpske i to na period od tri godine. U 2012. godini, u skladu sa planiranim aktivnostima, pored ostalih poslova depozitara, vršena je kontrola i potvrđivanje mjesečnih obračuna za ovaj fond.

Poslovi depozitara investicionih fondova

Centralni registar je u 2012. godini obavljao poslove depozitara za ukupno 11 IF-ova, devet ZIF-ova i dva OIF-a.

Ukupna neto vrijednost imovine ovih fondova na dan 31.12.2012. godine iznosila je 268 miliona KM, pri čemu se 98,50% te vrijednosti odnosi na

ZIF-ove. ZIF-ovi za koje se u Centralnom registru obavljaju poslovi depozitara na dan 31.12.2012. godine u svojim portfeljima su u prosjeku imali ulaganja u 88 različitih hartija od vrijednosti, od kojih se 7% odnosi na hartije od vrijednosti kojima se trguje izvan Bosne i Hercegovine.

U ovom periodu obavljani su i poslovi utvrđivanja vrijednosti imovine fonda za ukupno devet fondova, i to za sedam ZIF-ova mjesečni, a za dva OIF-a dnevni obračuni neto vrijednosti njihove imovine. Za preostale fondove vršena je kontrola i potvrđivanje obračuna dostavljenih od strane društava koja upravljaju ovim fondovima.

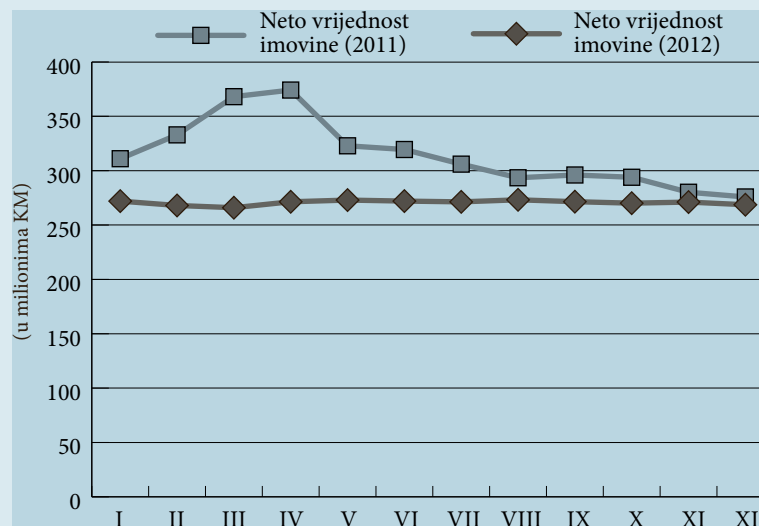
Na grafikonu koji slijedi dat je uporedni pregled kretanja iznosa neto vrijednosti imovine investicionih fondova za koje je Centralni registar obavljao poslove depozitara u 2011. i 2012. godini. U posmatranom periodu primjenjivana je ista metodologija obračuna neto vrijednosti imovine investicionih fondova.

Na grafikonu se može vidjeti da u 2012. godini neto vrijednost imovine investicionih fondova nije imala značajnije oscilacije, dok je niža u odnosu na isti period 2011. godine. Razlog za to možemo tražiti najvećim dijelom u situaciji na tržištu kapitala, a jednim dijelom i u tome što je u posmatranom periodu došlo i do smanjenja broja fondova za koje se u Centralnom registru obavljaju poslovi depozitara, i to jednog OIF-a usljed njegove likvidacije u januaru 2012. godine.

Dostavljanje izvještaja za investicione fondove

I u 2012. godini, u skladu sa važećim propisima, izvještaji za fondove dostavljani su društvima za upravljanje IF-ovima, nadzornim odborima ZIF-ova i Komisiji za hartije od vrijednosti.

Za ZIF-ove su mjesečni izvještaji o neto sredstvima i strukturi ulaganja dostavljani i za potrebe Portala tržišta kapitala.

Grafikon 14. Neto vrijednost imovine IF-ova za koje je Centralni registar obavljao poslove depozitara u 2011. i 2012. godini

Izveštaji za fondove dostavljani su Komisiji putem elektronskog prikupljanja informacija (EPI), u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju, rokovima i obliku izveštaja investicionih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara. Izveštaji depozitara predviđeni ovim Pravilnikom objavljuju se na web stranici Centralnog registra, u skladu sa Uputstvom o sadržaju web stranica ovlašćenih učesnika na tržištu kapitala.

Poslovanje depozitara investicionih fondova, pored Zakona o investicionim fondovima regulisano je i Pravilnikom o obavljanju kastodi poslova koji donosi Komisija za hartije od vrijednosti. Pravilnikom o dopunama Pravilnika o obavljanju kastodi poslova objavljenim 27.06.2012. godine predviđena je obaveza depozitara da društvu za upravljanje, nadzornom odboru fonda i Komisiji za hartije od vrijednosti, dostavlja i određene dodatne izveštaje. Nakon stupanja na snagu Pravilnika prilagođeno je poslovanje depozitara u dijelu koji se odnosi na način i rokove izveštavanja, a početkom decembra su usvojene i izmjene Pravila poslovanja depozitara investicionih fondova na koje je Komisija za hartije od vrijednosti dala saglasnost 26.12.2012. godine.

Centralni registar, kao depozitar investicionih fondova, u skladu sa Uredbom o uslovima za otvaranje deviznog računa u inostranstvu Ministarstvu finansija dostavlja kvartalne izveštaje o ulaganjima investicionih fondova u inostranstvu. Praćenje ulaganja investicionih fondova u

inostranstvu i dostavljanje izveštaja Ministarstvu finansija u 2012. godini vršeno je za tri investiciona fonda za koje Centralni registar obavlja poslove depozitara i kojima je Ministarstvo finansija izdalo rješenja kojima se odobrava otvaranje deviznih računa za namjenu kupoprodaje hartija od vrijednosti u inostranstvu.

Poslovi depozitara Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske

Poslove depozitara za Akcijski fond Republike Srpske i Fond za restituciju Republike Srpske Centralni registar obavlja u skladu sa Uredbom o metodologiji za utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske. Uredba definiše da utvrđivanje vrijednosti imovine i obaveza i izračunavanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske vrši Centralni registar hartija od vrijednosti, koji na taj način i obavlja poslove depozitara ovih fondova.

S obzirom da Uredba definiše da je depozitar obavezan sastaviti izveštaj o utvrđivanju vrijednosti imovine i obaveza i izvršiti izračunavanje neto vrijednosti imovine fondova, u Centralnom registru su preduzimane sve aktivnosti neophodne da se navedeni izveštaj sačinjava mjesečno. Za

potrebe izračunavanja neto vrijednosti imovine fondova tokom 2012. godine sastavljani su izveštaji o utvrđivanju vrijednosti imovine za svaki oblik imovine pojedinačno.

Sastavljanje ovih izveštaja podrazumijevalo je da se kontinuirano prate promjene u portfeljima fondova koje nastaju po osnovu transakcija zaključenih na berzi, prihvatanja ponuda za preuzimanje akcionarskih društava i otkupa akcija po osnovu prinudne prodaje akcija u postupku preuzimanja akcionarskih društva, korištenja prava nesaglasnih akcionara, učešća u javnim emisijama hartija od vrijednosti kao i svih korporativnih radnji koje se dešavaju kod emitenata iz portfelja fondova, a odnose se na povećanje i smanjenje kapitala i sve vidove statusnih promjena. Takođe, mjesečno su se portfelji fondova morali usklađivati i sa podacima o registraciji hartija od vrijednosti koje čine portfelj, a koje nisu bile korporativizovane, kao i sa podacima o brisanju emitenata. Uz svaki obračun neto vrijednosti imovine vršeno je usklađivanje vrednovanja hartija od vrijednosti emitenata nad kojima je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije. Za svaki mjesečni obračun neto vrijednosti imovine fondova vodilo se računa o odgovarajućem evidentiranju dospelih potraživanja po osnovu državnih, municipalnih i korporativnih obveznica koje fondovi imaju u svojim portfeljima.

Kao i prethodne godine i u 2012. godini imali smo unos u portfelj Akcijskog fonda Republike Srpske akcija novoosnovanih privrednih društava i

društava sa većinskim državnim kapitalom u skladu sa odlukom Vlade Republike Srpske, kao i prenose prava svojine na kapitalu Republike Srpske u preduzećima koja obavljaju komunalne djelatnosti i u lokalnim radio-televizijskim stanicama na jedinice lokalne samouprave.

Po ovom osnovu, u 2012. godini izvršena su dva prenosa akcija preduzeća u portfelj Akcijskog fonda koje je bilo potrebno evidentirati i na odgovarajući način iskazati u mjesečnim izvještajima za Akcijski fond Republike Srpske. Za pet preduzeća iz portfelja Akcijskog fonda Republike Srpske izvršen je prenos prava svojine na jedinice lokalne samouprave, a za 24 preduzeća je izvršeno isknjižavanje iz portfelja Akcijskog fonda Republike Srpske na osnovu zahtjeva Investiciono-razvojne banke Republike Srpske, a u skladu sa izmjenama Zakona o prenosu prava svojine na kapitalu Republike Srpske u lokalnim radio-televizijskim stanicama na jedinice lokalne samouprave.

U skladu sa Uredbom, izvještaji o utvrđivanju neto vrijednosti imovine redovno su dostavljani Nadzornom odboru Investiciono-razvojne banke

Republike Srpske, u roku od pet radnih dana od posljednjeg dana u mjesecu za koji je obračun neto vrijednosti imovine fondova izvršen.

Poslovi depozitara Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske

Poslovi depozitara Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske AD Banja Luka obavljaju se u Centralnom registru od aprila 2011. godine, na osnovu zaključenog ugovora o obavljanju poslova depozitara ovog fonda. U aprilu 2012. godine potpisan je novi ugovor o obavljanju poslova depozitara Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske i to na period od tri godine, tako da su poslovi depozitara ovog fonda obavljani i u 2012. godini. S obzirom da je Penzijski rezervni fond Republike Srpske zatvoreni investicioni fond, koji je osnovan i posluje po posebnom zakonu, poslovi depozitara ovog fonda u Centralnom registru obavljaju se najvećim dijelom na način na koji se ovi poslovi obavljaju i za ostale zatvorene investicione fondove.

U prethodnom periodu vršen je obračun, odnosno kontrola i potvrđivanje mjesečnih obračuna neto vrijednosti imovine Fonda dostavljenih od strane Društva za upravljanje Penzijskim rezervnim fondom. Navedeni obračuni, izrađeni prema istoj metodologiji koja se primjenjuje i za utvrđivanje neto vrijednosti imovine Akcijskog fonda Republike Srpske i Fonda za restituciju Republike Srpske, podrazumijevali su uzimanje u obzir svih transakcija u vezi sa imovinom Fonda i svih korporativnih radnji nastalih kod emitenata iz portfelja Fonda, koje su uticale na strukturu i vrijednost imovine iz portfelja Fonda.

U novembru 2012. godine objavljeni su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Penzijskom rezervnom fondu Republike Srpske i Odluka o naknadi za upravljanje Društva za upravljanje penzijskim rezervnim fondom Republike Srpske AD Banja Luka. U vezi sa predviđenim izmjenama, sa njihovim stupanjem na snagu izvršena su i određena prilagođavanja u obavljanju poslova depozitara.

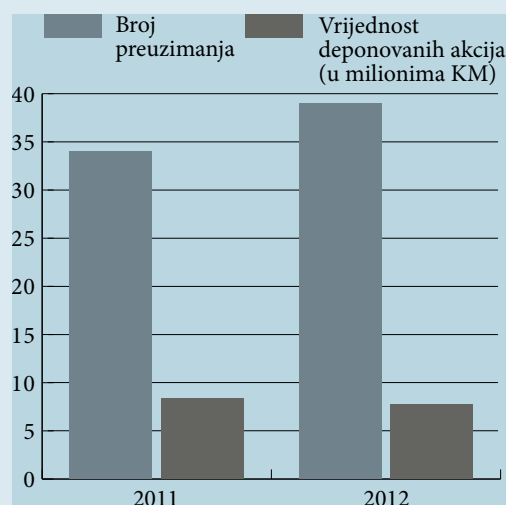
Preuzimanje akcionarskih društava

U skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava Centralni registar obavlja niz poslova u vezi sa provođenjem postupaka preuzimanja akcionarskih društava. Poslovi koji se obavljaju u Centralnom registru se odnose na deponovanje akcija u postupku preuzimanja i prenos deponovanih akcija, odnosno prenos i plaćanje akcija koje su predmet prinudne prodaje u postupku preuzimanja akcionarskih društava. Uputstvom o načinu ostvarivanja prava prinudne prodaje i prinudne kupovine u postupku preuzimanja akcionarskog društva Komisija za hartije od vrijednosti je propisala bliži način ostvarivanja navedenih prava u postupku preuzimanja, a time i aktivnosti koje se u Centralnom registru obavljaju u vezi sa ovim postupcima.

U 2012. godini završeno je ukupno 39 postupaka preuzimanja akcionarskih društava. Ukupna vrijednost akcija koje su deponovane od strane 417 akcionara iznosila je 7,77 miliona KM.

Na sljedećem grafikonu dati su uporedni podaci o broju završenih preuzimanja i vrijednosti deponovanih akcija u 2011. i 2012. godini.

Od 2003. godine, kada je u Centralnom registru završen prvi postupak preuzimanja, do kraja 2012. godine završeno je ukupno 405 postupaka preuzimanja akcionarskih društava. U tim postupcima ukupno 12.715 akcionara je deponovalo akcije, čija je vrijednost iznosila 113,04 miliona KM.

Grafikon 15. Broj preuzimanja i vrijednost deponovanih akcija u 2011. i 2012. godini

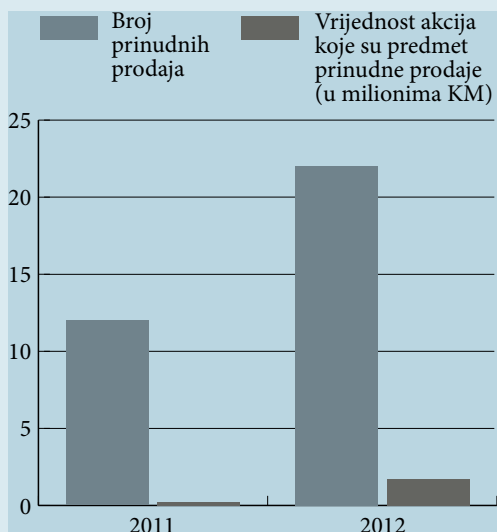
Podaci o preuzimanjima akcionarskih društava za koje su postupci preuzimanja u toku, kao i o završenim preuzimanjima akcionarskih društava objavljuju se na web stranici Centralnog registra, kako je to predviđeno i Uputstvom o sadržaju web stranica ovlaštenih učesnika na tržištu kapitala.

U Centralnom registru se od 2010. godine obavljaju i aktivnosti u vezi sa provođenjem prinudne prodaje akcija u postupku preuzimanja akcionarskog društva, a u skladu sa posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Uputstvom o načinu ostvarivanja prava prinudne prodaje i prinudne kupovine u postupku preuzimanja akcionarskog društva, donesenim od strane Komisije za hartije od vrijednosti. Ove aktivnosti podrazumijevaju: prenos akcija koje su predmet prinudne prodaje na račun ponudioca, čuvanje i prenos novčanih sredstava namijenjenih za plaćanje prinudno prodatih akcija akcionarima, obavještanje u vezi sa izvršenim prenosom akcija koje su predmet prinudne prodaje, kao i objavljivanje obavještenja o prinudnoj prodaji akcija u postupku preuzimanja

akcionarskog društva na web stranici Centralnog registra.

Tokom 2012. godine završena su 22 postupka prinudne prodaje akcija u postupcima preuzimanja akcionarskih društava. Akcije 3.317 akcionara bile su predmet prinudne prodaje, a njihova ukupna vrijednost je iznosila 1.723.820 KM.

Na sljedećem grafikonu dati su uporedni podaci o broju prinudnih prodaja u postupcima preuzimanja akcionarskih društava i vrijednosti akcija koje su bile predmet prinudne prodaje u 2011. i 2012. godini.

Grafikon 16. Broj prinudnih prodaja i vrijednost prinudno prodatih akcija u 2011. i 2012. godini

Sljedeća tabela daje pregled podataka o završenim postupcima prinudne prodaje akcija u prethodnom periodu.

Aktivnosti u Centralnom registru u vezi sa prinudnom prodajom akcija u postupku preuzimanja akcionarskog društva, pored ostalih, obuhvataju prenos novčanih sredstava sa računa za posebnu namjenu na račune akcionara čije su akcije prinudno prodate, kao i vođenje i čuvanje evidencije u vezi sa provođenjem postupka prinudne prodaje. Plaćanje prinudno prodatih akcija Centralni registar vrši nakon obezbjeđenja podataka o broju računa novčanih sredstava akcionara čije su akcije prinudno prodate.

U periodu od 2010. do kraja 2012. godine isplaćeno je ukupno 1.167 akcionara čije su akcije prinudno prodate, a samo u 2012. godini isplaćeno je njih 986, odnosno 84% od ukupnog broja. Međutim, u odnosu na ukupan broj akcionara čije su akcije prinudno prodate u prethodnom periodu, izvršene su isplate za samo 23% od ukupnog broja akcionara.

	2010.	2011.	2012.	Ukupno
Broj prinudnih prodaja	3	12	22	37
Broj akcionara čije su akcije predmet prinudne prodaje	172	1.616	3.317	5.105
Vrijednost akcija koje su predmet prinudne prodaje (u KM)	172.109	248.345	1.723.820	2.144.274

Tabela 8. Podaci o završenim postupcima prinudne prodaje akcija u periodu od 2010. do 2012. godine.

Novac preostalih akcionara čuva se na računu za posebnu namjenu koji je kod poslovne banke otvorio Centralni registar.

U prethodnom periodu na ovaj račun izvršena je uplata ukupno 2.144.274 KM, a oko 50% tog iznosa je isplaćeno akcionarima čije su akcije bile predmet prinudne prodaje. Preko 88% iznosa ukupnih isplata izvršeno je u toku 2012. godine.

Informacione tehnologije

U prethodnom periodu vršene su svakodnevne aktivnosti unutar IT sektora u svrhu obezbjeđivanja nesmetanog rada sistema Centralnog registra. Podrška drugim sektorima i spoljnim korisnicima se ogleda kroz administraciju, održavanje softvera i baza za depozitara, obračun i poravnanje i računovodstveno-knjigovodstvene poslove. Redovno se pruža pomoć pri radu na aplikacijama, vrši se izrada svih potrebnih izvještaja i pregleda iz baze po posebno definisanim nalogima, ažuriraju podaci u rubrikama web stranice. Uz nadgledanje rada hardvera i angažovanja oko potrebnih popravki, učestvuje se u svim vrstama zajedničkog testiranja, te kontinuirano prati rad protivprovalnih i protivpožarnih alarma. Redovno se radi backup i arhiviranje navedenih baza i aplikativnih softvera koji se prema standardima čuva unutar i izvan zgrade.

Uz naprijed navedeno zaposleni u sektoru informacionih tehnologija su pratili nova dostignuća i upoznavali se sa novim tehnologijama

potrebnim za izradu softverskih rješenja kako bi istima omogućili unaprijeđenja rada Centralnog registra u domenu informacionih tehnologija.

Računarska oprema

Vodeći računa o efikasnom i sigurnom poslovanju Centralnog registra nabavljena je nova oprema, u okviru ranije donesenog godišnjeg plana, i izvršena zamjena stare amortizovane opreme. Kontinuirano je vršena nabavka neophodnih rezervnih dijelova.

Mrežna infrastruktura

Centralni registar koristi, za potrebe svojih članova, uslugu priključka na internet preko Telekom Internet Service Provider-a. Vrsta servisa koji se koristi je Direktan pristup, što podrazumijeva da smo na internet povezani stalnom iznajmljenom vezom sa garantovanim propusnim opsegom uz plaćanje fiksne mjesečne naknade neovisno od

ostvarenog protoka podataka. Uz ovo omogućeno je mijenjanje brzine pristupa internetu i obezbjeđena je visoka pouzdanost u radu.

U skladu sa planom poduzete su i aktivnosti kojima su poboljšane usluge pristupa internetu uvođenjem ADSL-a, NetBiz3 modela. Ovaj model omogućava ADSLFlat uslugu i mogućnost korišćenja web i mail hostinga.

Svakodnevno se prati i poboljšava sigurnost mreže i podataka na mreži. Radi povećanja obima poslovanja izvršeno je i proširenje mreže.

Kontroliše se neprekidno napajanje električnom energijom svih uređaja kao i provjera rada alternativnog napajanja u slučaju prekida.

Licence

Tokom prethodne godine, u skladu sa proširenjem obima poslovanja predviđenog planom i prema

planiranim potrebama, dokupljene su licence za ORACLE (Oracle Std.Edition One-Named User Plus Perpetual i Forms&Reports NUP) i licence za Microsoft (OfficeProPlus, VSProwMSDN i CoreCaAL).

Izrada novih softvera

Jedan od zahtjevnijih angažmana bio je rad na izradi Softvera za kancelarijsko poslovanje / elektronski protokol. Kao što je i planirano ova aktivnost završena je do kraja godine, čemu su prethodile obimne pripreme, planiranje i projektovanje. Izvršene su pripreme modela podataka i planiranje administracije kod softvera za kancelarijsko poslovanje; izrađen inicijalni modul elektronskog protokola; testirana rješenja za instalaciju softvera za elektronski protokol u produkcijskom okruženju i troslojnoj arhitekturi (oracle xe 11g + apex 4 +apex listener 1.4 + glassfish 3.1.2 open source editio+thin client).

Nakon izrade, u svim sektorima Centralnog registra vršeno je obimno testiranje, nakon toga je vršena instalacija softvera za kancelarijsko poslovanje / elektronski protokol, poslije ove faze očekuju se dodatni zahtjevi za njegovim prilagođavanjem specifičnim potrebama pojedinih sektora Centralnog registra.

Završen je i projekat sa izradom softvera za praćenje i upravljanje generisanjem/štampanjem

izvještaja baziranih na akcionarskoj knjizi – modul evidencije zabrana prava glasa.

Aktivnosti na modernizaciji i unapređenju postojećih softvera

U okviru Centralnog registra prema planu aktivnosti za 2012. godinu, a u skladu sa zahtjevima ostalih sektora Centralnog registra, vršene su dorade i usaglašavanja softvera i aplikacija koje sektori koriste u svakodnevnom radu.

Pripreme za migraciju sistema na novi operativni sistem, sa osvrtom i na potrebe backup lokacije.

Tokom godine vršene su obimne i zahtjevne pripreme za migraciju sistema na novi operativni sistem, sa osvrtom i na potrebe backup lokacije, a koje se planiraju realizovati tokom 2013. godine, a sve u svrhu unapređenja postojećeg rada.

Rezervna lokacija

Redovno se vrši testiranje na serveru za rezervnu lokaciju (Disaster Recovery). Testiranja se vrše unutar Centralnog registra. Kada se obezbijedi rezervna lokacija, elektro i komunikaciona veza, potrebno je vršiti testiranja u realnom okruženju.

Objavljivanje i dostavljanje podataka i izvještaja Centralnog registra

Dostavljanje podataka KHOV Republike Srpske, KHOV Brčko Distrikt i Portalu tržišta kapitala Republike Srpske

Na osnovu odredbi člana 237. Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, Centralni registar je ovlašten da informiše javnost o registraciji hartija od vrijednosti i podacima koje je dužan da objavljuje na osnovu ovog zakona, propisa Komisije i opštih akata Centralnog registra.

U okviru ovih poslova Centralni registar vrši:

- dostavljanje podataka KHOV RS za potrebe elektronskog izvještavanja (EPI),
- dostavljanje podataka Banjalučkoj berzi za objavljivanje na Portalu tržišta kapitala (elektronskom poštom i postavljanjem na FTP server),
- dostavljanje podataka KHOV Brčko Distrikta (elektronskom poštom i postavljanjem na FTP server),
- dostavljanje podataka članovima (postavljanjem na FTP server).

Objavljivanje podataka i izvještaja na web stranici Centralnog registra

Objavljivanje podataka na web stranici Centralnog registra vrši se u cilju detaljnog i pravovremenog informisanja učesnika tržišta kapitala o aktivnostima Centralnog registra i to dnevno, po završenoj aktivnosti, sedmično i mjesečno.

Pored statističkih podataka i novosti u vezi sa poslovima koje obavlja Centralni registar, na web stranici objavljuju se i brojni podaci i izvještaji u skladu sa važećim propisima.

U vezi sa poslovima obračuna, poravnanja i prenosa hartija od vrijednosti svakodnevno se objavljuju statistički podaci o strukturi saldiranog prometa sa podacima o broju transakcija, broju hartija od vrijednosti i vrijednosti saldiranog prometa (redovan promet, blok poslovi, promet kratkoročnim hartijama od vrijednosti i aukcije za paket akcija državnog kapitala i kapitala pridruženih akcionara).

Mjesečno se na web stranici objavljuju analize saldiranog prometa prema vrsti hartija od vrijednosti. Takođe, mjesečno se objavljuje i pregled deset hartija od vrijednosti sa najvećim saldiranim prometom, sa podacima o vrijednosti prometa, te procentualnim učešćem u ukupnom saldiranom prometu.

U skladu sa Uputstvom o sadržaju web stranica ovlašćenih učesnika na tržištu kapitala, mjesečno se objavljuju podaci o učešću nerezidenata u saldiranom prometu, u apsolutnom i procentualnom iznosu. U vezi sa nerezidentima, dostupne su i informacije o učešću u vlasničkoj strukturi emitenata u Republici Srpskoj na poslednji dan u mjesecu.

U skladu sa važećim propisima, na web stranici se mjesečno objavljuju posebni izvještaji depozitara investicionih fondova, i to: Izvještaj banke depozitara o rezultatima provjere ispravnosti postupka i rezultata vrednovanja imovine za investicione fondove za koje vodi poslove depozitara i Izvještaj banke depozitara o rezultatima provjere odstupanja od ciljane strukture

ulaganja investicionog fonda za koji vodi poslove depozitara. Ovi izvještaji su se u 2012. godini objavljivali za 11 IF-ova za koje Centralni registar obavlja poslove depozitara.

U dijelu poslova koji se odnose na provođenje postupaka preuzimanja akcionarskih društava u skladu sa Zakonom o preuzimanju akcionarskih društava, za postupke preuzimanja koji su u toku, dnevno se objavljuju podaci o broju deponovanih akcija u apsolutnom i procentualnom iznosu u odnosu na ukupan broj akcija s pravom glasa. Takođe, na web stranici Centralnog registra objavljuju se i podaci o svim završenim ponudama za preuzimanje akcionarskih društava.

U vezi sa prinudnom prodajom akcija u postupcima preuzimanja akcionarskih društava, po završetku postupka, objavljuju se obavještenja o prinudnoj prodaji akcija u postupku preuzimanja, koja sadrže podatke o svim akcionarima čije su akcije bile

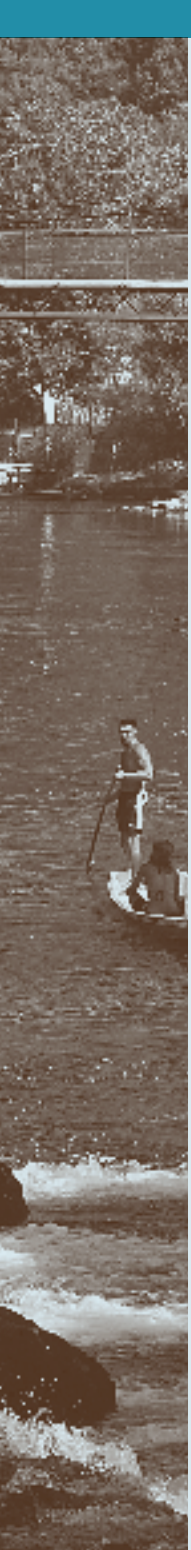
predmet prinudne prodaje, kao i poziv akcionarima da se obrate Centralnom registru u vezi sa isplatom novčane nadoknade za prinudno prodane akcije.

Usluga “Moj portfelj”

Centralni registar vlasnicima hartija od vrijednosti pruža uslugu “Moj portfelj” koja im omogućava da elektronskim putem pristupe svom računu i vide stanje svih hartija od vrijednosti koje posjeduju na posljednji dan saldiranja.

Mjesečni izvještaji o stanju na računu

Mjesečni izvještaji o stanju na računu vlasnika hartija od vrijednosti dostavljaju se na elektronsku adresu vlasnika ako je do promjena stanja došlo po osnovu trgovanja hartijama, a koje su nastale u prethodnom mjesecu.

Godišnji izvještaj za 2012. godinu

Bilans uspjeha od 01.01.-31.12.2012. godine

Opis	2012. (BAM)	2011. (BAM)
Poslovni prihodi	2.401.407	2.582.426
Poslovni rashodi	1.937.248	1.999.359
Finansijski prihodi	55.585	52.223
Finansijski rashodi	92.812	94.726
Ostali prihodi	256.677	355.030
Ostali rashodi	494.168	509.666
Ukupni prihodi	2.713.669	2.989.679
Ukupni rashodi	2.524.228	2.603.751
Dobitak prije oporezivanja	189.441	385.928
Tekući i odloženi porez na dobit	51.763	80.327
NETO DOBITAK	137.678	305.601

Tabela 9. Bilans uspjeha (1 EUR = 1,955830 BAM)

Bilans stanja na dan 31.12.2012. godine

Opis	2012. (BAM)	2011. (BAM)
AKTIVA		
Stalna imovina	4.460.472	5.526.892
Tekuća imovina	2.047.120	1.029.728
UKUPNA AKTIVA	6.507.592	6.556.620
PASIVA		
Kapital	3.680.504	3.542.826
Dugoročna rezervisanja	957.023	954.657
Obaveze	1.870.065	2.059.137
UKUPNA PASIVA	6.507.592	6.556.620

Tabela 10. Bilans stanja (1 EUR = 1,955830 BAM)

Izvještaj nezavisnog revizora

Akcionarima i Upravnom odboru

“Centralnog registra hartija od vrijednosti” a.d. Banja Luka

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja (strana 6 do 42) “Centralnog registra hartija od vrijednosti” akcionarsko društvo Banja Luka (u daljem tekstu: CRHOV) koji obuhvataju bilans stanja (izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31. decembra 2012. godine, odgovarajući bilans uspjeha (izvještaj o ukupnom rezultatu), izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans gotovinskih tokova, za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijski izvještaj.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo CRHOV je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje rukovodstvo odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, usljed kriminalne radnje ili greške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da, na osnovu obavljene revizije, izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim principima i da reviziju planiramo i izvršimo kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji bez značajno pogrešnih informacija. Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, kao i na procjeni rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, kako bi se oblikovali najbolji mogući revizorski postupci, ali ne i za namjenu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje

VralAudit d.o.o. Petra Preradovića 21, 78000 Banja Luka, BiH
tel/fax: +387 51 348 480, 348 490, e-mail: vral@inecco.net
KM 552002-00015352-81, JIB 4402109460007, Mat. broj. 1982893
Br. reg. Ul. 1-144612-00 Osnovni sud Banja Luka

računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj “Centralnog registra hartija od vrijednosti” a.d. Banja Luka na dan 31. decembra 2012. godine, kao i rezultate poslovanja i promjene u novčanim tokovima za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banja Luka, 21. februar 2013. godine

Vralaudit d.o.o. Banja Luka

Goran Drobnjak,
Ovlašteni revizor

Članovi Centralnog registra na dan 31.12.2012. godine

Berzanski posrednici:

1. ADVANTIS BROKER AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 233 710
Faks: +387 51 233 711
Web: www.advantitsbroker.com
Adresa: Krajiških brigada 113,
78 000 Banja Luka

2. BALKAN INVESTMENT BANK AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 245 142
Faks: +387 51 245 069
Web: www.bib.ba
Adresa: Aleja Svetog Save 61,
78 000 Banja Luka

3. BOBAR BANKA AD BIJE LJINA

Telefon: +387 55 213 343
Faks: +387 55 233 302
Web: www.bobarbanka.com
Adresa: Njegoševa 1, 76 300 Bijeljina

4. EUROBROKER AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 230 825
Tel: +387 51 230 836
Web: www.eurobroker.ba
Adresa: Grčka ulica 17, 78 000 Banja Luka

5. FIMA INTERNATIONAL AD BANJA LUKA

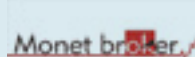
Telefon: +387 51 226 371
Faks: +387 51 226 370
Web: www.fimabl.ba
Adresa: Ivana Frane Jukića 11,
78 000 Banja Luka

6. HYPO ALPE-ADRIA-BANK AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 336 601
Faks: +387 51 336 535
Web: www.hypo-alpe-adria.rs.ba
Adresa: Aleja Svetog Save 13,
78 000 Banja Luka

7. MONET BROKER AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 345 600
Faks: +387 51 345 601
Web: www.monetbroker.com
Adresa: Kralja Petra I Karadorđevića 139,
78 000 Banja Luka

8. NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 328 391
Faks: +387 51 328 390
Web: www.novabanka.com
Adresa: Kralja Alfonsa XIII 37A,
78 000 Banja Luka

9. RAIFFEISEN CAPITAL AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 231 490
Faks: +387 51 231 491
Web: www.raiffeisenbank.ba
Adresa: Vase Pelagića 2, 78 000 Banja Luka

10. UNICREDIT BANK AD BANJA LUKA – UNICREDIT BROKER

Telefon: +387 51 212 570
Faks: +387 51 243 267
Web: www.unicreditbank-bl.ba
Adresa: Marije Bursać 7, 78 000 Banja Luka

11. ZEPTER BROKER AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 233 170
Faks: +387 51 233 180
Web: www.zepterbroker.com
Adresa: Jevrejska bb, 78 000 Banja Luka

Kastodi banke:

1. NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 333 321
Faks: +387 51 211 535
Web: www.novabanka.com
Adresa: Kralja Alfonsa XIII 37A,
78 000 Banja Luka

2. RAIFFEISEN BANK DD BIH SARAJEVO

Telefon: +387 33 287 153
Faks: +387 33 287 272
Web: www.raiffeisenbank.ba
Adresa: Zmaja od Bosne bb, 71 000 Sarajevo

3. HYPO ALPE-ADRIA-BANK DD MOSTAR

Telefon: +387 33 755 785
Faks: +387 33 755 819
Web: www.hypo-alpe-adria.ba
Adresa: Kneza Branimira 2b,
88 000 Mostar
Pododjel: Tim trgovanja i skrbi
nad vrijednosnim papirima
Adresa: Trg solidarnosti 12, 71 000 Sarajevo

4. BALKAN INVESTMENT BANK AD BANJA LUKA

Telefon: +387 51 245 141
Faks: +387 51 245 145
Web: www.bib.ba
Adresa: Aleja Svetog Save 61,
78 000 Banja Luka

5. UNICREDIT BANK DD MOSTAR

Telefon: +387 33 491 777
Faks: +387 33 491 823
Web: www.unicreditbank.ba
Adresa: Kardinala Stepinca bb,
88 000 Mostar
Pododjel:
Web: www.gss.unicreditgroup.eu
Adresa: Zelenih beretki 24, 71 000 Sarajevo

6. NLB BANKA DD TUZLA

Telefon: +387 35 259 465
Faks: +387 35 302 802
Web: www.nlb.ba
Adresa: Maršala Tita 34, 75 000 Tuzla
Pododjel:
Adresa: Danijela Ozme 2, 71 000 Sarajevo

Rukovodstvo Centralnog registra

Jasminka Đukić,
direktorica

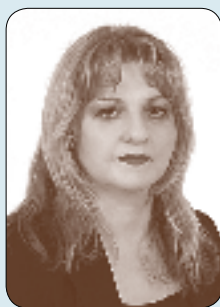
Biljana Čubrilović,
rukovodilac Sektora
obračuna i poravnanja

Divna Bosiočić,
rukovodilac Sektora
informatičkih tehnologija

Nevenka Lero,
rukovodilac Sektora
depozitarnih poslova

Vanja Oluić-Skenderija,
rukovodilac Sektora
pravnih poslova

Slavica Verčević,
rukovodilac Sektora
računovodstvenih i
finansijskih poslova

Dajak čamac

Predpostavka je da je Vrbaski čamac nastao kada i Banjaluka - grad na dvije obale Vrbasa, prvo zato što nije bilo mostova pa je čamac bio jedino rješenje za prelazak sa obale na obalu, a kasnije kada su sagrađeni prvi mostovi – bio je jedini način prelaska preko rijeke a da se ne plati mostarina. Tokom stoljeća ovo neobično plovilo je postalo simbolom grada, ostavivši traga u kulturi Banjalučana. Korišten je u trgovačke svrhe, za prevoz robe kako od obale do obale tako uz vodu ili niz vodu, vjerovatno brže nego tadašnjim saobraćajnicama. Pošto je roba bila skupocjena, a prevoz Vrbasom nije savršeno siguran, umijeće vožnje čamca postalo je važno i izjednačilo se sa vrijednošću čamca kao spretnog prevoznog sredstva. Dobri vozači postajali su daleko čuveni i dobro plaćeni za svoje usluge. Specifičan splet okolnosti uslovio je radijus plovidbe na 15 kilometara jezgra naselja kroz koje protječe rijeka male dubine uz obale i pogodnog dna za odgurivanje motkom a ne veslanje.

Upravo ta motka koja služi za odgurivanje daje čamcu potrebno ubrzanje za rijeku promjenjive struje i jakih padova vode relativno male dubine gdje veslo ne bi bilo od pomoći. Ta motka ima poseban špic ili šticu iz dva spojena dijela. Prvi dio je komad metalne cijevi u koji ulazi motka ili kako

ćemo je od sada zvati- dajak, a na koju se nastavlja oštri čelični špic velike tvrdoće, posebno obrađen u kovačnicama. Štica je dugačka do 25cm, a pored visoke tvrdoće treba da posjeduje optimalnu težinu zbog balansa dajaka. Sam dajak je dugačak četiri metra i treba da je što lakši. Izrađuje se od jelove građe najveće kvalitete i pravilnih godova bez bilo kakvih nepravilnosti u drvetu ili mehaničkih oštećenja. Dajak se obrađuje hoblanjem, bez daljnje obrade impregnatorskim sredstvima ili lakiranjem. Valjkastog je oblika, obima 9 cm, a treba da je dovoljno gladak da ne stvara povrede na rukama vozača, a u isto vrijeme dovoljno hrapav da ne klizi iz ruku. Zato se izradi dajaka posvećuje posebna pažnja. Dužina od 4 metra je najpraktičnija, jer je tada i dovoljno lagan i podesan za brze pokrete i promjene položaja na vodi. Vrbas je pogodan za vožnju dajakom samo u onih 10-15 km specifičnog riječnog dna koje se sastoji od šljunka, kamena i sedre koji se naizmjenično mijenjaju u samom gradu.

Prije i poslije Drugog svjetskog rata čamac je bio statusni simbol porodice koja ga je posjedovala i pokazatelj imućnosti vlasnika. Baš zbog te stvari Vrbaski čamac je duboko usađen u kulturno naslijeđe Banjaluke, a ljudi koji su ga vozili bili su zdravi mentalno i fizički, zbog svoje spretnosti i

hrabrosti kretanja na vodi, pogotovo što je ljudska populacija u to doba bila manje okrenuta vodi i plivački obrazovana nego danas, što je ukupno donosilo posebnu popularnost dajakašima a samim tim i njihovu porodicu činilo poznatom i primamljivom za potencijalne ženidbe i udaje, kao i trgovinu, pa eto tako dajaci zauzimaju svoje mjesto i u ovom segmentu razvoja Banjaluke.

Vožnja čamca je poseban dio ove priče pa i njoj treba posvetiti nekoliko redova. Gura se stojeći sa krme, lijeva noga je izbačena malo naprijed i stoji pravo na posebnoj drvenoj letvici pričvršćenoj na dno čamca i služi kao oslonac za prste lijeve noge koja prima veliku silu pri vožnji, a sa njom se i balansira pri skretanju sa pravca vožnje ili kontroli tereta u čamcu. Desna noga stoji svojim desnim bridom pete uz samu krmu, a na njoj je i glavni oslonac tijela. Gura se rukama sa desne strane čamca i to čitavim dajakom, tako što se dajak zabode u dno otprilike kod letvice za lijevu nogu i odguruje čitavom dužinom iza čamca, dok desna ruka vuče dajak a lijeva ga gura, a zatim ponovo izvlači iz vode. Za ovako nešto potrebno je imati savršenu ravnotežu, pogotovo na nemirnoj vodi.

izvod iz teksta autora:

Boris Potočnik, 2005; www.dajak.org

CENTRALNI REGISTAR HARTIJA OD VRJEDNOSTI AD Banja Luka
Bosna i Hercegovina • Republika Srpska • 78000 Banja Luka • Sime Šolaje 1
tel. +387 51 348 710 • fax. 348 718 • www.rhovrs.org